

Συνοπτική παρουσίαση της γνωμοδότησης του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων σχετικά με τα συστήματα διαχείρισης πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα

(Το πλήρες κείμενο της παρούσας γνωμοδότησης είναι διαθέσιμο στην αγγλική, γαλλική και γερμανική γλώσσα στον δικτυακό τόπο του ΕΕΠΔ www.edps.europa.eu)

(2016/C 463/10)

Στην παρούσα γνωμοδότηση αναλύεται η έννοια των τεχνολογιών και των οικοσυστημάτων που έχουν ως στόχο να ενισχύσουν τη θέση των ατόμων όσον αφορά τον έλεγχο της ανταλλαγής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν («συστήματα διαχείρισης πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα» ή «PIMS» — personal information management systems).

Το όραμά μας είναι η δημιουργία μιας νέας πραγματικότητας, στην οποία τα άτομα θα διαχειρίζονται και θα ελέγχουν τη διαδικτυακή τους ταυτότητα. Στόχος μας είναι η μετατροπή του υφιστάμενου συστήματος, που έχει ως επίκεντρο τον πάροχο, σε ένα σύστημα με επίκεντρο τον άνθρωπο, στο πλαίσιο του οποίου τα άτομα θα προστατεύονται από την παράνομη επεξεργασία των δεδομένων τους και από παρεμβατικές τεχνικές παρακολούθησης και δημιουργίας προφίλ που αποσκοπούν στην καταστράγγιση βασικών αρχών προστασίας των δεδομένων.

Η νέα αυτή πραγματικότητα θα διευκολυνθεί από το εκσυγχρονισμένο κανονιστικό πλαίσιο της ΕΕ και από τις δυνατότητες που παρέχουν οι εντατικές και κοινές προσπάθειες επιβολής του νόμου από όλες τις συναφείς εποπτικές και ρυθμιστικές αρχές.

Ο γενικός κανονισμός για την προστασία των δεδομένων που εκδόθηκε πρόσφατα ενισχύει και εκσυγχρονίζει το κανονιστικό πλαίσιο ώστε να διασφαλιστεί η διατήρηση της αποτελεσματικότητάς του στην εποχή των μαζικών δεδομένων μέσω της ενίσχυσης της πίστης και της εμπιστοσύνης των ατόμων στο διαδίκτυο και στην ψηφιακή ενιαία αγορά. Οι νέοι κανόνες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την αύξηση της διαφάνειας και την εξασφάλιση ισχυρών δικαιωμάτων πρόσβασης και φορητότητας των δεδομένων, θα επιτρέπουν στους χρήστες να ασκούν μεγαλύτερο έλεγχο στα δεδομένα που τους αφορούν, ενώ μπορούν επίσης να συμβάλουν στη διαμόρφωση αποδοτικότερων αγορών για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, προς όφελος των καταναλωτών και των επιχειρήσεων.

Προσφάτως, ο ΕΕΠΔ εξέδωσε γνωμοδότηση σχετικά με την αποτελεσματική επιβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην εποχή των μαζικών δεδομένων. Σε αυτήν επισημαίνονται οι τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και οι επιχειρηματικές πρακτικές που δημιουργούν εμπόδια στην αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων των ατόμων για προστασία των προσωπικών δεδομένων τους και άλλων θεμελιωδών δικαιωμάτων, και ζητείται να ενταθούν οι προσπάθειες για συντονισμένη και συνεπή επιβολή του δικαίου περί ανταγωνισμού, περί προστασίας των καταναλωτών και περί προστασίας των δεδομένων. Ευελπιστούμε ότι η αυξημένη επιβολή του νόμου θα συμβάλει στη δημιουργία συνθηκών της αγοράς που θα ευνοήσουν την ανάπτυξη υπηρεσιών φιλικών προς την προστασία της ιδιωτικής ζωής. Η προσέγγιση που ακολουθείται στην παρούσα γνωμοδότηση αποσκοπεί στην ενίσχυση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στον ψηφιακό μας κόσμο και, παράλληλα, στη δημιουργία νέων ευκαιριών για τις επιχειρήσεις ώστε να αναπτύξουν καινοτόμες υπηρεσίες με βάση τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα οι οποίες θα στηρίζονται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη. Τα συστήματα διαχείρισης πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα αναμένεται να προσφέρουν όχι μόνο μια νέα αρχιτεκτονική και οργάνωση σε τεχνικό επίπεδο για τη διαχείριση δεδομένων, αλλά και πλαίσια εμπιστοσύνης και, κατ' επέκταση, εναλλακτικά επιχειρηματικά μοντέλα για τη συλλογή και την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην εποχή των μαζικών δεδομένων, κατά τρόπο που σέβεται περισσότερο το ευρωπαϊκό δικαιο για την προστασία των δεδομένων.

Στην παρούσα γνωμοδότηση περιγράφονται συνοπτικά τα PIMS, τα προβλήματα που αναμένεται να επιλυθούν με τη βοήθεια των PIMS, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο θα επιτευχθεί αυτό. Στη συνέχεια αναλύεται ο τρόπος με τον οποίο τα συστήματα αυτά μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και περιγράφονται οι προκλήσεις με τις οποίες βρίσκονται αντιμέτωπα. Τέλος, προσδιορίζονται τρόποι για τη μελλοντική αξιοποίηση των ευκαιριών τις οποίες προσφέρουν. Προκειμένου τα νέα επιχειρηματικά μοντέλα προστασίας των δεδομένων να σημειώσουν επιτυχία, θα χρειαστεί ενδεχομένως να παρασχεθούν πρόσθετα κίνητρα στους παρόχους υπηρεσιών που τα προσφέρουν. Θα πρέπει να διερευνηθεί, συγκεκριμένα, ποιες πρωτοβουλίες πολιτικής θα μπορούσαν να αποτελέσουν κίνητρο ώστε οι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεδομένων να αποδεχτούν αυτόν τον τρόπο παροχής δεδομένων. Επιπλέον, η ανάληψη πρωτοβουλίας από τις δημόσιες υπηρεσίες για την αποδοχή των PIMS ως πηγής δεδομένων αντί της απευθείας συλλογής δεδομένων θα μπορούσε να προσθέσει κρίσιμη μάζα στη γενικότερη αποδοχή των PIMS.

Αξίζει να εξεταστεί, να υποστηριχθεί και να διερευνηθεί περαιτέρω το αναδυόμενο τοπίο των συστημάτων διαχείρισης πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα, που έχει ως στόχο να ανακτήσουν τα άτομα και οι καταναλωτές τον έλεγχο των προσωπικών τους δεδομένων, προκειμένου να συμβάλει στη βιώσιμη και ηθική χρήση των μαζικών δεδομένων και στην αποτελεσματική εφαρμογή των αρχών του προσφάτως εκδοθέντος γενικού κανονισμού για την προστασία των δεδομένων.

1. PIMS: ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ, ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΟΦΕΛΩΝ;

1. Οι ισχύοντες όροι για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι συχνά άδικοι για τα άτομα των οποίων τα δεδομένα υποβάλλονται σε επεξεργασία. Οι νομικοί όροι και τα τεχνικά εργαλεία δυσχεραίνουν την άσκηση των δικαιωμάτων των ατόμων, ενώ παρέχουν στους υπεύθυνους επεξεργασίας τη δυνατότητα να περιορίζουν την ευθύνη τους. Οι μεσιότες δεδομένων, τα δίκτυα διαφήμισης, οι πάροχοι υπηρεσιών κοινωνικής δικτύωσης και άλλοι επιχειρηματικοί φορείς καταρτίζουν ολοένα και πληρέστερους φακέλους σχετικά με τα άτομα που συμμετέχουν στην ψηφιακή κοινωνία του σήμερα, ενώ τα άτομα χάνουν σταδιακά τον έλεγχο των ψηφιακών αποτυπωμάτων τους. Τα άτομα, καθώς γίνονται στόχος επιχειρηματικών φορέων οι οποίοι καταρτίζουν τα προφίλ τους και τα αξιολογούν, συχνά χωρίς τα ίδια να μπορούν να ελέγξουν τις δραστηριότητες αυτές ή χωρίς καν να τις γνωρίζουν, νιώθουν ενδεχομένως αβοήθητα και είναι αναγκαίο να ενισχυθεί η θέση τους ώστε να ανακτήσουν τον έλεγχο της ταυτότητάς τους. Ακόμη και στις περιπτώσεις στις οποίες τους έχει δοθεί επίσημως κάποια μορφή «κοινοποίησης» ή ευκαιρία «παροχής συγκατάθεσης» σε γενικούς όρους και

προϋποθέσεις, τα άτομα συχνά βρίσκονται μέσα σε ένα σύστημα το οποίο έχει σχεδιαστεί με σκοπό να μεγιστοποιεί την οικονομική εκμετάλλευση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, χωρίς να αφήνει πραγματική επιλογή ή έλεγχο στα άτομα.

2. Η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα μαζικά δεδομένα⁽¹⁾ παρουσιάζει ένα σχέδιο δράσεων που αποσκοπούν από κοινού στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των καταναλωτών. Στο πλαίσιο αυτό ενθαρρύνεται ειδικότερα η χρήση «χώρων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» ως ασφαλών και προστατευόμενων χώρων με επίκεντρο τον χρήστη, στους οποίους θα αποθηκεύονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και θα παρέχεται ενδεχομένως σε τρίτους η δυνατότητα πρόσβασης στα δεδομένα αυτά. Συμμεριζόμαστε την άποψη ότι θα πρέπει να προωθηθούν καινοτόμα ψηφιακά εργαλεία και επιχειρηματικά μοντέλα που βασίζονται στην ενίσχυση της θέσης των ατόμων. Τα εργαλεία και τα μοντέλα αυτά μπορούν να παράσχουν στα άτομα τη δυνατότητα να επωφελούνται από τέτοιου είδους ανταλλαγές δεδομένων, δηλαδή να συμμετέχουν στη χρήση και τη διανομή των πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν.
3. Στη γνωμοδότηση του ΕΕΠΔ σχετικά με την «Αντιμετώπιση της πρόκλησης των μαζικών δεδομένων»⁽²⁾ διατυπώθηκε η άποψη ότι η νομική υποχρέωση της πραγματικής συγκατάθεσης θα πρέπει να συμπληρωθεί από την εξασφάλιση της άσκησης ουσιαστικού και πρακτικού ελέγχου επί των πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα. Στη γνωμοδότηση αναφέρεται ότι η παροχή δικαιωμάτων πρόσβασης, αντί να αποτελεί διοικητική επιβάρυνση, μπορεί να μετατραπεί σε στοιχείο της υπηρεσίας που παρέχεται στους πελάτες, και ότι οι οργανισμοί που βασίζονται στην εκμετάλλευση μαζικών δεδομένων θα πρέπει να είναι πρόθυμοι να μοιραστούν τον πλούτο που δημιουργείται από την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με τα πρόσωπα στα οποία ανήκουν τα δεδομένα που αυτοί επεξεργάζονται. Στο πλαίσιο αυτό αναφέρθηκε ότι τα καταστήματα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα μπορούσαν να συνδράμουν στην αντιμετώπιση ορισμένων από τις ανησυχίες περί απώλειας του ελέγχου των ατόμων επί των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν. Ο προσφάτως εκδοθείς γενικός κανονισμός για την προστασία των δεδομένων⁽³⁾ έχει ενισχύσει τις νομικές απαιτήσεις περί συγκατάθεσης⁽⁴⁾ και έχει θεσπίσει τις αποτελεσματικές και σύγχρονες αρχές της προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό και εξ ορισμού⁽⁵⁾, καθώς και το νέο δικαίωμα στη φορητότητα των δεδομένων⁽⁶⁾. Για να γίνουν πραγματικότητα οι υποσχέσεις του νέου πλαισίου για την προστασία των δεδομένων, χρειαζόμαστε νέα πρακτικά εργαλεία που θα διευκολύνουν τα άτομα να ασκούν τα δικαιώματά τους με εύκολο και φιλικό προς τον χρήστη τρόπο.
4. Στην παρούσα γνωμοδότηση εξετάζονται νέες τεχνολογίες και οικοσυστήματα που αποσκοπούν στην ενίσχυση της θέσης των ατόμων όσον αφορά τον έλεγχο της συλλογής και της ανταλλαγής των προσωπικών τους δεδομένων. Θα αναφερόμαστε στην έννοια αυτή με τον όρο «σύστημα διαχείρισης των πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα» («PIMS»)⁽⁷⁾. Η έννοια των PIMS προσφέρει μια νέα προσέγγιση στο πλαίσιο της οποίας τα άτομα είναι οι κάτοχοι των πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν. Η έννοια αυτή μπορεί να δημιουργήσει μια παραδειγματική αλλαγή στη διαχείριση και την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις. Αντιθέτως, το σύγχρονο τοπίο των διαδικτυακών υπηρεσιών χαρακτηρίζεται από μικρό αριθμό παρόχων υπηρεσιών οι οποίοι κυριαρχούν στην αγορά εκμεταλλεόμενοι οικονομικά τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των χρηστών ως αντάλλαγμα για την παροχή «δωρεάν» υπηρεσιών. Αυτό συνοδεύεται συχνά από ανισορροπία ισχύος, καθώς η μόνη επιλογή που παρέχεται στον πελάτη είναι μια προσέγγιση του τύπου «όλα ή τίποτα», όπως και από ασυμμετρία πληροφόρησης μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών και των χρηστών, καθώς η διαφάνεια που εξασφαλίζεται για τα άτομα όσον αφορά το τι συμβαίνει στα προσωπικά τους δεδομένα είναι από ελάχιστη έως μηδενική.
5. Η κεντρική ιδέα στην οποία στηρίζεται η έννοια του PIMS είναι η μετατροπή του ισχύοντος συστήματος που έχει ως επίκεντρο τον πάροχο σε ένα σύστημα με επίκεντρο τα άτομα, τα οποία θα είναι σε θέση να διαχειρίζονται και να ελέγχουν τη διαδικτυακή τους ταυτότητα⁽⁸⁾. Καταρχήν, τα άτομα θα πρέπει να είναι σε θέση να αποφασίζουν αν και με ποιον επιθυμούν να ανταλλάσσουν τις πληροφορίες προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν, για ποιους σκοπούς, για πόσο χρονικό διάστημα, καθώς και να παρακολουθούν τα δεδομένα τους και να έχουν τη δυνατότητα να αποφασίζουν να τα αποσύρουν, όταν το επιθυμούν. Αξίζει να διερευνηθεί ο τρόπος με τον οποίο τα PIMS θα μπορούσαν να συνδράμουν στην αντιμετώπιση ορισμένων από τις ανησυχίες περί απώλειας του ελέγχου των ατόμων επί των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν, οι οποίες έχουν επισημανθεί ως ένας από τους βασικούς προβληματισμούς σε σχέση με τα μαζικά δεδομένα⁽⁹⁾.

(1) Ανακοίνωση COM(2014)442 σχετικά με μια ακμάζουσα οικονομία βασισμένη στα δεδομένα: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/communication-data-driven-economy>

(2) Γνωμοδότηση ΕΕΠΔ 7/2015: https://secure.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2015/15-11-19_Big_Data_EN.pdf. Βλέπε πιο συγκεκριμένα την ενότητα 3.

(3) Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός κανονισμός για την προστασία δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

(4) Βλέπε, μεταξύ άλλων, άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο α), άρθρα 7 και 8, καθώς και αιτιολογικές σκέψεις 42-43 του γενικού κανονισμού για την προστασία των δεδομένων.

(5) Άρθρο 25 του γενικού κανονισμού για την προστασία των δεδομένων.

(6) Άρθρο 20 του γενικού κανονισμού για την προστασία των δεδομένων.

(7) Στις συναφείς έννοιες συγκαταλέγονται οι όροι «καταστήματα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», «χώροι δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» ή «θησαυροφυλάκια δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα». Στην παρούσα γνωμοδότηση θα χρησιμοποιείται ο όρος «PIMS», καθώς φαίνεται να αποδίδει ικανοποιητικά την έννοια με γενικό και ευνόητο τρόπο. Όπως χρησιμοποιείται στην παρούσα γνωμοδότηση, η συντομογραφία «PIMS» μπορεί να παραπέμπει στον όρο είτε στον ενικό είτε στον πληθυντικό αριθμό, δηλαδή σύστημα ή συστήματα διαχείρισης πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα.

(8) Βλέπε αιτιολογική σκέψη 7 του γενικού κανονισμού για την προστασία των δεδομένων: «Τα φυσικά πρόσωπα θα πρέπει να έχουν τον έλεγχο των δικών τους δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα». Βλέπε επίσης, για παράδειγμα, Doc Searls, *The Intention Economy: When Customers Take Charge* (Βοστώνη, Harvard Business Review Press, 2012).

(9) Βλέπε, π.χ., Ira S. Rubinstein, *Big Data: The End of Privacy or a New Beginning?* International Data Privacy Law, 2013, τόμος 3, αριθ. 2.

6. Η παρούσα προσέγγιση αποσκοπεί στην ενίσχυση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στον ψηφιακό μας κόσμο δημιουργώντας παράλληλα νέες ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις ώστε να αναπτύξουν καινοτόμες υπηρεσίες με βάση τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, οι οποίες θα στηρίζονται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη. Τα PIMS υπόσχονται να προσφέρουν μια νέα αρχιτεκτονική και οργάνωση σε τεχνικό επίπεδο για τη διαχείριση των δεδομένων, οι οποίες θα δημιουργήσουν πλαίσια εμπιστοσύνης. Ο στόχος είναι να διευκολύνουν την ανάπτυξη εναλλακτικών επιχειρηματικών μοντέλων για τη συλλογή και την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην εποχή των μαζικών δεδομένων, κατά τρόπο που σέβεται περισσότερο το ευρωπαϊκό δίκαιο για την προστασία των δεδομένων.
7. Στην παρούσα γνωμοδότηση περιγράφονται συνοπτικά τα PIMS, τα προβλήματα που αναμένεται να επιλυθούν με τη βοήθεια των PIMS, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο θα επιτευχθεί αυτό ⁽¹⁾. Αναλύεται ο τρόπος με τον οποίο τα συστήματα αυτά μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και περιγράφονται οι προκλήσεις με τις οποίες βρίσκονται αντιμέτωπα. Τέλος, προσδιορίζονται τρόποι για τη μελλοντική αξιοποίηση των ευκαιριών τις οποίες προσφέρουν.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

4.1. Πορεία προς την πλήρη εφαρμογή του γενικού κανονισμού για την προστασία των δεδομένων — ευκαιρίες

54. Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, ο νομοθέτης της ΕΕ εξέδωσε προσφάτως δέσμη μέτρων για τη μεταρρύθμιση της προστασίας των δεδομένων με σκοπό την ενίσχυση και τον εκσυγχρονισμό του κανονιστικού πλαισίου ώστε να διασφαλιστεί η διατήρηση της αποτελεσματικότητάς του στην εποχή των μαζικών δεδομένων.
55. Ο νέος γενικός κανονισμός για την προστασία των δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για αύξηση της διαφάνειας και εξασφάλιση ισχυρών δικαιωμάτων πρόσβασης και φορητότητας των δεδομένων, αναμένεται να συνδράμει ώστε να παρασχεθεί στα άτομα η δυνατότητα να ασκούν μεγαλύτερο έλεγχο στα δεδομένα που τα αφορούν, ενώ μπορεί επίσης να συμβάλει στη διαμόρφωση αποδοτικότερων αγορών για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, προς όφελος τόσο των καταναλωτών όσο και των επιχειρήσεων.
56. Οι κώδικες δεοντολογίας και τα συστήματα πιστοποίησης, όπως προβλέπονται στον γενικό κανονισμό για την προστασία των δεδομένων, αποτελούν προνομιακά μέσα τα οποία παρέχουν ειδική προβολή και ρόλο στην τεχνολογία και στα προϊόντα που μπορούν –όπως τα PIMS– να συμβάλουν στην αποτελεσματικότερη εφαρμογή του δικαίου περί προστασίας των δεδομένων σε πρακτικό επίπεδο.
57. Ωστόσο, τα PIMS βρίσκονται αντιμέτωπα με τη γενικότερη δυσκολία της διείσδυσης σε μια αγορά στην οποία κυριαρχούν οι διαδικτυακές υπηρεσίες που βασίζονται σε επιχειρηματικά μοντέλα και τεχνικές αρχιτεκτονικές στο πλαίσιο των οποίων τα άτομα δεν έχουν τον έλεγχο των δεδομένων τους, όπως εξηγείται στην ενότητα 3.9. Προκειμένου να επιτευχθεί η στροφή προς μια κατάσταση στην οποία τα άτομα θα έχουν πράγματι τη δυνατότητα να επιτρέπουν σε έναν πάροχο υπηρεσιών να έχει πρόσβαση σε ορισμένα από τα δεδομένα που υπάρχουν στα PIMS τους αντί να δίνουν απευθείας τα δεδομένα στον πάροχο υπηρεσιών, θα απαιτηθούν πρόσθετα κίνητρα για τους παρόχους υπηρεσιών. Η Επιτροπή μπορεί να χρησιμοποιήσει τις πρωτοβουλίες τις οποίες έχει ανακοινώσει για τις ροές δεδομένων και την κυριότητα των δεδομένων ⁽²⁾ για να διερευνήσει ποια πρόσθετα κίνητρα πολιτικής θα μπορούσαν να λειτουργήσουν θετικά ώστε οι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεδομένων να αποδεχτούν αυτόν τον τρόπο παροχής δεδομένων. Επιπλέον, η ανάληψη πρωτοβουλίας από τις δημόσιες υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για την αποδοχή των PIMS ως πηγής δεδομένων αντί της απευθείας συλλογής δεδομένων θα μπορούσε να προσθέσει κρίσιμη μάζα στη γενικότερη αποδοχή των PIMS.
58. Η ανάλυση αυτή θα μπορούσε να συμπληρωθεί από μέτρα που θα έχουν ως στόχο να θέσουν τα τεχνικά, κοινωνικά και οικονομικά θεμέλια, συμπεριλαμβανομένων προσπαθειών τυποποίησης, να δημιουργήσουν οικονομικά κίνητρα και να προωθήσουν ερευνητικά και πιλοτικά προγράμματα.
59. Οι δημόσιες διοικήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών, καθώς και τα έργα που συγχρηματοδοτούνται από αυτές, είναι το πρώτο σημείο στο οποίο θα πρέπει να δοκιμαστεί, να προωθηθεί και να πραγματοποιηθεί, όπως ευελπιστούμε, αυτή η αλλαγή προοπτικής.

4.2. Στήριξη των PIMS και της υποκείμενης τεχνολογίας για την αποτελεσματική προστασία των δεδομένων

60. Η ορθή ρύθμιση, παρότι έχει καιρία σημασία, δεν αρκεί από μόνη της. Όπως αναφέραμε στη γνωμοδότησή μας σχετικά με την «Αντιμετώπιση της πρόκλησης των μαζικών δεδομένων» ⁽³⁾, οι επιχειρήσεις και άλλοι οργανισμοί που καταβάλλουν συστηματικές προσπάθειες για την αναζήτηση καινοτόμων τρόπων χρήσης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να επιδεικνύουν το ίδιο καινοτόμο πνεύμα κατά την εφαρμογή των αρχών που διέπουν την προστασία των δεδομένων.

⁽¹⁾ Βλέπε, για παράδειγμα, την έκθεση σχετικά με τα καταστήματα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που καταρτίστηκε από το Πανεπιστήμιο του Κέμπριτζ για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/study-personal-data-stores-conducted-cambridge-university-judge-business-school>

⁽²⁾ Ανακοίνωση: Ψηφιοποίηση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας - Τα πλήρη οφέλη από την ψηφιακή ενιαία αγορά http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-1409_en.htm.

⁽³⁾ Προπαρατεθείσα γνωμοδότηση ΕΕΠΔ 7/2015.

61. Η συνεισφορά της τεχνολογίας στο μοντέλο των PIMS είναι θεμελιώδης. Τα PIMS μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη δοκιμή των προσεγγίσεων προστασίας των δεδομένων ήδη από τον σχεδιασμό καθώς και των τεχνολογιών που τις υποστηρίζουν. Μεταξύ των σχετικών ερευνητικών ζητημάτων για τα οποία απαιτείται επαρκής στήριξη και επενδύσεις συγκαταλέγονται η διαλειτουργική και φιλική προς την προστασία της ιδιωτικής ζωής διαχείριση της ταυτότητας, οι μηχανισμοί αδειοδότησης, η διαλειτουργικότητα των δεδομένων, η ασφάλεια των δεδομένων και οι μηχανισμοί αυτόματης επιβολής των καθιερωμένων «συμβάσεων» μεταξύ φυσικών προσώπων και άλλων μερών. Όλα τα προαναφερθέντα υποβοηθούνται από την κρυπτογραφία και την κρυπτογράφηση και προωθούνται από τη διαθεσιμότητα υπολογιστικής ισχύος σε χαμηλές τιμές. Στην αρχική αυτή φάση είναι απαραίτητη η καθοριστική στήριξη από φορείς χάραξης πολιτικής, όπως η Επιτροπή, στη βασική και εφαρμοσμένη έρευνα σε αυτούς τους τεχνολογικούς τομείς, ώστε να μην χαθούν οι ευκαιρίες που έχουν παρουσιαστεί επί του παρόντος.
62. Προκειμένου να προωθηθεί η έρευνα και ανάπτυξη, καθώς και η επέκταση στην αγορά στον τομέα των PIMS, συνιστούμε στην Επιτροπή να σχεδιάσει πιθανές συνέργειες με άλλους τομείς της στρατηγικής για την ψηφιακή ενιαία αγορά, όπως το υπολογιστικό νέφος και το διαδίκτυο των πραγμάτων. Με τον τρόπο αυτό, θα μπορούσαν να εκτελεστούν πιλοτικά έργα για τον σχεδιασμό και τη δοκιμή της αλληλεπίδρασης των υπηρεσιών νέφους και του διαδικτύου των πραγμάτων με τα PIMS.

4.3. Η συμβολή του ΕΕΠΔ στην πρόοδο της συζήτησης

63. Ο ΕΕΠΔ σκοπεύει να συμβάλει στην προαγωγή των προσπαθειών του ιδιωτικού και του δημοσίου τομέα προς την κατεύθυνση που περιγράφηκε ανωτέρω. Θα συνεχίσουμε να διευκολύνουμε τη διεξαγωγή της συζήτησης, μεταξύ άλλων μέσω της διοργάνωσης εκδηλώσεων/σεμιναρίων, για παράδειγμα, με σκοπό τον εντοπισμό, την ενθάρρυνση και την προώθηση βέλτιστων πρακτικών για την αύξηση της διαφάνειας και του ελέγχου του χρήστη, καθώς και για τη διερεύνηση των ευκαιριών που προσφέρουν τα PIMS. Θα συνεχίσουμε επίσης να διευκολύνουμε το έργο του δικτύου εφαρμογών προστασίας της ιδιωτικής ζωής στο διαδίκτυο («IPEN») ως διεπιστημονικού πυρήνα γνώσης για μηχανικούς και εμπειρογνώμονες στον τομέα της προστασίας της ιδιωτικής ζωής. Στο πλαίσιο αυτό, θα συνεχίσουμε να παρέχουμε μια πλατφόρμα στο πλαίσιο της οποίας σχεδιαστές και υπεύθυνοι προώθησης PIMS θα μπορούν να επωφελούνται από ανταλλαγές με ειδικούς σε άλλες τεχνολογίες και στην προστασία των δεδομένων.

Μαρακές, 20 Οκτωβρίου 2016.

Giovanni BUTTARELLI

Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων
